

Анотація до вибіркової навчальної дисципліни «Організація волонтерської діяльності»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

Спеціальність *013 Початкова освіта*

Освітньо-професійна програма *Початкова освіта*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки – *1, семестр –*

Компонент освітньої програми: *вибіркової*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Козубовська Ірина Василівна, доктор педагогічних наук, професор; e-mail: iryna.kozubovska@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

Актуальність курсу. Волонтерський рух існує вже багато десятиліть. І хоча в різних країнах це явище має різні назви, воно є універсальним людським феноменом, який зустрічається в усіх культурах, на всіх рівнях економічного розвитку, серед представників обох статей і людей різного віку. Він є однією з найефективніших форм роботи з молоддю, невичерпним джерелом набуття громадянської освіти, дає можливість реалізувати себе у служінні суспільству. Велика кількість громадських організацій поєднує людей, які на добровільних засадах беруть участь у соціальних програмах щодо попередження негативних явищ та надання допомоги іншим в їх розвитку, соціальному становленні, інтеграції у суспільство тощо. Волонтерство є дуже важливою складовою громадянського суспільства. За допомогою волонтерства : в суспільстві підтримуються і підсилюються такі загальнолюдські цінності, як милосердя, турбота, допомога; люди реалізують свої можливості, повністю розкривають свій людський і професійний потенціал; встановлюються зв'язки, які сприяють вирішенню важливих життєвих питань багатьох людей. Для молоді волонтерська діяльність стає не тільки способом проведення вільного часу, самореалізації і можливістю принести користь суспільству, але і стимуляцією майбутніх фахівців до професійного зростання і розвитку. Особливо це стосується працівників соціально-педагогічної сфери, оскільки піклування про людей, надання їм необхідної допомоги є важливою складовою їх професійної діяльності. До речі, як свідчить практика, люди, які прилучилися до волонтерської діяльності у молодому віці, продовжують брати участь у ній впродовж всього життя. Це може бути допомога людям похилого віку, самотнім, інвалідам, дітям-сиротам, дітям, схильним до девіантної поведінки, дітям вулиці тощо. До волонтерського руху доцільно залучати й учнів молодшого шкільного віку під керівництвом педагогів.

2. Метою вивчення навчальної дисципліни «Організація волонтерської діяльності» є підготовка вчителя початкових класів до організації волонтерської діяльності учнів молодшого шкільного віку.

Завдання курсу – ознайомлення студентів з науковими підходами зарубіжних і вітчизняних учених до розуміння феномену «волонтерська

діяльність», її формами, функціями, особливостями і можливостями організації волонтерської діяльності учнів початкової школи.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. У процесі вивчення навчальної дисципліни «**Організація волонтерської діяльності**» студенти будуть ознайомлені : з вітчизняними і зарубіжними документами стосовно волонтерської діяльності (Всесвітня Декларація волонтерів, Закон України про волонтерську діяльність та ін.); історією виникнення волонтерської діяльності; узагальненим визначенням волонтерської діяльності (будь-яка соціальна, суспільно корисна, систематична і вмотивована неприбуткова діяльність фізичних та юридичних осіб, що провадиться шляхом виконання робіт, надання послуг громадянам, організаціям і суспільству в цілому); основними міжнародними волонтерськими організаціями (Міжнародна Асоціація Добровольчих Зусиль (IAVE), волонтери ООН, Міжнародна волонтерська організація SCI (Service Civil International), Молодіжна міжнародна організація «Молодь – за мир» YAP (Youth Action for Peace), Федерація ICYE (International Cultural Youth Exchange), Альянс європейських волонтерських організацій (Alliance of European Voluntary Service Organizations), Координаційний комітет міжнародних волонтерських організацій CCIVS (Coordinating Committee for International Voluntary Service), Асоціація волонтерських організацій AVSO (Association of Voluntary Service Organisation) та ін.; принципами діяльності (визнання права на об'єднання за всіма чоловіками, жінками, дітьми, незалежно від їх расової приналежності, віросповідання, фізичних особливостей, соціального та матеріального становища; повага до гідності та культури всіх людей; надання взаємної допомоги, безоплатних послуг особисто, або організовано в дусі партнерства і братерства; визнання важливості особистих і колективних потреб, сприяння колективному забезпеченню цих потреб; надання можливості набуття нових знань і навичок, вдосконалення здібностей, стимулюючи для цього ініціативу і творчість людей, даючи кожному можливість бути творцем, а не користувачем; стимулювання почуття відповідальності, заохочення сімейної, колективної та міжнародної солідарності); видами волонтерської діяльності (соціальний супровід сімей, які опинились у складних життєвих обставинах, проведення ігортек, допомога дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, розповсюдження соціальної реклами, допомога ветеранам війни та праці, профілактика правопорушень та негативних явищ в дитячому та молодіжному середовищі, робота з неповнолітніми та молоддю, які звільнилися з місць позбавлення волі, організація змістовного дозвілля дітей та молоді, організація та проведення клубу спілкування молоді з функціональними обмеженнями, робота за програмою «рівний-рівному», інформування громадськості з питань європейської інтеграції тощо; можливостями організації волонтерської діяльності в початковій школі.

4. У процесі вивчення дисципліни у майбутніх фахівців початкової освіти формуються **знання, уміння**, необхідні для успішної професійної діяльності в галузі початкової освіти, в тому числі організації волонтерської діяльності молодших школярів.

Педагог **знає** суть волонтерської діяльності, законодавчу базу України стосовно волонтерської діяльності, волонтерські організації України, форми, види,

принципи волонтерської діяльності, особливості організації волонтерської діяльності молодших школярів.

Педагог **уміє**: застосовувати знання, отримані в процесі вивчення курсу, для залучення молодших школярів до різних видів волонтерської діяльності, враховуючи їх вікові особливості; точно формулювати конкретні завдання волонтерської роботи, вибирати стратегію для їх ефективного вирішення; здійснювати адекватне перспективне планування волонтерської роботи; прогнозувати і передбачати наслідки діяльності; організувати співробітництво з різними соціальними інститутами, які здійснюють волонтерську діяльність; заохочувати волонтерську роботу учнів.

Література

1. Ахметгалеев Э.Д. Развитие студенческого волонтерского движения: отечественный и зарубежный опыт : [учебное пособие]. Казань : Отечество, 2008. 186 с.
2. Положення про волонтерську діяльність у сфері надання соціальних послуг / Кабінет Міністрів України // Офіційний вісник України. 2003. № 51. С.144.
3. Про схвалення Концепції проекту закону України «Про волонтерський рух» / Кабінет Міністрів України // Офіційний вісник України. 2004. № 42. С.80 – 83.
4. Закон України про волонтерську діяльність // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 42. С.435.
5. Голованова Т.П., Гапон Ю.А. Волонтерство як феномен цивілізованого суспільства. Запоріжжя : ЗДУ, 1996. 174 с.
6. Грига І., Брижовата О. Чинники виникнення психологічних проблем у волонтерів та шляхи оптимізації їхньої роботи. Наукові записки Національного університету «Києво–Могилянська Академія». Т.7. Політологія та соціологія. 1999. С.67–74.
7. Лях Т.Л. Соціально–педагогічна діяльність студентських волонтерських груп : автореф. дис. кан. пед. наук : 13.00.05. Луганськ, 2009. 20 с.
8. Eberly D.J. National Youth Service in the 20th and 21st centuries. New-York, 2005. 356 p.